СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 234. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 7. жовтня, 1929. VOL. XXXVII. No. 234. Jersey City, N. J., Monday, October 7, 1929. THREE CENTS.

ЯК ХОВАЛИ ЗАБИТИХ СТРАЙКАРІВ

СПІВАЛИ РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ Й РОБІТНИЧІ. МІЖ ИНШИМИ ГОВОРИВ І ОДИН З ФАБРИКАНТІВ, КОТРИЙ ПРИЙШОВ СКЛОНИТИ ГОЛОВУ ПЕРЕД ТРАГІЧНИМИ ЖЕРТВАМИ. ПРОТЕСТАНТСЬКИЙ ПРІЧЕР ВЗИВАВ БОГА, ЩОБИ ВИГНАВ ЧОРТА, ЯКИЙ ПАНУЄ В ТКАЦЬКИХ ФАБРИКАХ.

МЕРІОН (Норт Каролайна), 5. жовтня. — Вчора поховано чотирох страйкарів, яких забито при пікетованню фабрики. Лікарська секція стведрила, що кулі поцілили їх у плечі. На похорон прибуло богато робітників, які обложили домовини масою квітів. Домовини лежали на дворі під високими дубами. Жінки заносилися від плачу, а мущини держали себе холодно. Серед плачу розносилися похоронні релігійні пісні й робітничі, а головно ті, що звертали увагу робітників на робітничу юнію й організацію.

Юнійний організатор Вилєм Рос підніс у своїй пращальній бесіді, що злочину того вбивства допустилися члени заряду фабрики й ті, що призначені до оборони закона й порядку. При кінці попросив він о. Джеймса Гикса, одного з нечисленних проповідників, які не йдуть проти робітників, щоби змовив молитву. Проповідник заявив, що цей похорон є найчорнішим днем його життя.

Проповідник Сисеро Квин подав, що він прибув з далеких гір, щоби бути з робітниками підчас цього похорону. В своїй проповіди говорив він про це, що сказав би Христос, колиб так зявився тепер у Меріон і поглянув на ту трагічну сцену, коли би почув той плач, коли би побачив ту розпуку, яка видніє з робітничих лиць. Наконець заявив піднесеним голосом, що чорт заводоїв ткацькими фабриками на полудни, чорт сидить рівнож і в законах, і ніхто не повинен спочити, доки цього чорта не виженеться.

Зпоміж многих инших бесідників треба ще піднести слово власника фабрики Дженкинса, котрий намагався відвернути перший страйк і довести до порозуміння між робітниками й власниками. Він заявив, що він доложив усіх заходів, щоби не допустити до цеї трагедії, яка случилася. А разом з тим підніс, що всьо, що він посідає, завдячує робітникам, котрі працювали на його маєток 40 літ. Тому мусів він зявитися на гроб тих, яким завдячує свій добробут. Закінчив промову тим, що візвав фабрикантів, щоби сейчас зійшлись і положили конець того рода трагедіям.

Коли відбувався похорон отих 4 жертв, у шпиталю помер пятий постріляний страйкар, а двох инших находиться в смертельних судорогах.

ВИТАЮТЬ „АМЕРИКАНСЬКОГО" ПРЕМІЄРА.

НЮ ЙОРК, 5 жовтня. — Англійському премієрови Мек Донелдови справило місто величаве привітання. А сердечне було воно ще й з того боку, що давали Мек Донелдови до пізнання, що були би його таксамо сердечно витали, колиб він прибув сюди як приватна людина. При привітанню не обійшлося й без гумору. А викликав його майстер церемоній Фуллер, котрий через помилку представив Мек Донелда як премієра Злучених Держав. Всі зачали сміятися, а Фуллер змішався і почав себе виправдувати, кажучи, що він тільки висказав надію на будуче. А Мек Донелд мав сказати жартом у відповідь: „Пане мейор, вже допускаєтеся державної зради".

ВІСТУН СВІТОВОГО МИРА.

СТОЛИЦЯ ВИТАЄ МЕК ДОНЕЛДА З ВЕЛИКОЮ ПОМПОЮ.

ВАШИНГТОН, 5. жовтня. — По дводнинним побуті в Ню Йорку відїхав англійський премієр до Вашингтону. На двірці повитала його делєгація від імени президента й уряду. Мек Донелд заїхав у першу чергу до англійської амбасади. На переді походу їхав відділ кавалерії, приґравали банди, у воздусі літали літаки, а здалека чути було 19 гарматних вистрілів.

200 кореспондентів обступили в одну мить премієра й він мусів відбути з ними конференцію. З його розмови виходило, що його головне завдання є це, щоби закріпити світовий мир. І це буде головним предметом його розмови з президентом та з представниками вашингтонського уряду.

КРІВАВИЙ БУНТ ВЯЗНІВ СКІНЧИВСЯ.

ПОТЯГНУВ ЗА СОБОЮ 12 ЖЕРТВ У ЛЮДЯХ. ЗГИНУЛО 7 СТОРОЖІВ І 5 ВЯЗНІВ. ГОЛОВНИЙ ПРОВІДНИК БУНТУ ЗАБИВ ПЕРЕД ЗДАЧЕЮ КІЛЬКОХ СВОЇХ ТОВАРИШІВ, А ПОТІМ ВІДОБРАВ СОБІ ЖИТТЯ. СВЯЩЕНИК О'НЕЙЛ ПІДСАДЖУВАВ ДИНАМІТ, ЩОБИ ЗМУСИТИ ВЯЗНІВ ДО ЗДАЧІ.

КЕНОН СИТІ (Колорадо), 5. жовтня. — Бунт, який підняли вязні стейтової вязниці в Колорадо, вже закінчений. Всі вязні піддалися. Над раном провідник бунту Денні Денилс добив револьверовим вистрілом одного зі своїх товаришів, котрий був смертельно ранений і дуже мучився. Потім застрілив ще двох своїх приятелів, а нарешті відобрав і собі життя. Перед тим повідомляв він вязничного директора, що вразі невдачі скінчить самовбивством. Денилс мав постріляти й тих вязничних сторожів, яких жертвами хотів змусити вязничного директора до дозволу на вихід із вязниці. Школа, яку потерпіла вязниця з матеріяльного боку, виносить $500,000. Заряд вязниці взявся сейчас до відбудови знищених келій.

Підчас облоги вязниці військом і стріляниння, зголосився добровільно католицький парох вязниці, о. Патрик О'Нейл, до услуг війську й двома наворотами поніс серед великої небезпеки динаміт, щоби розсадити келію, в якій схоронили себе бунтівники. Динаміт експльодував, але не наробив більшої шкоди і свого завдання не виконав. Священик оправдував себе тим, що він не міг довше глядіти на це, як бунтівники вбивають невинних сторожів.

ТРОЦЬКОМУ ЗНОВУ НЕ ПОВЕЗЛО.

Голяндське правительство відмовилося видати Троцькому візу на вїзд до Голяндії. Про візу Троцький просив через голяндську соціял-демократичну партію, яка вживала заходів, щоби він добув дозвіл на життя в Голяндії. Доводиться Троцькому далі лишатися в Туреччині.

ВАТИКАН ЗІРВАВ ВЗАЄМИНИ ІЗ ЛИТВОЮ.

У звязи з конфліктом із урядом Вальдемараса у справі конкордату, папський нунцій Бартельоні кинув Литву, відкликаний Ватиканом. Бартельоні одержить мабуть становище в Єгипті.

БОЛЬШЕВИКИ ДЕМОРАЛІЗУЮТЬ НАШІ СЕЛА.

До якого страшного занепаду доводить нарід совітська влада, борючися проти релігії на Україні, то про це говорить уривок з статті В. Колодуба „Тиждень на Прилуччині", що її умістила „Пролетарська Правда", ч. 204, з 5 вересня с. р.

В одному селі на Прилуччині, Гилиці, „церкви покищо не забрали, але попа вже нема, і на церковних дверях напинають екран, як приїздить пересувне кіно. Дівчата тут ходять стрижені й одягаються по міському. У селі Деймaнівці бучно відсвяткували закриття церкви. Багато селян того дня повикидали образи з хат. У цій самій Деймaнівці вже більш як рік ніхто не вінчається, а з тих, хто вінчається по чужих селах, сміються. Взагалі принципи громадського шлюбу вже досить міцно ввійшли в селянський побут. Молодь не хоче вінчатись, а старі здебільшого безнадійно махають рукою".

Ось зразок тої деморалізації українського села, яку переводить систематично большевицька влада.

ПОЖЕЖА МЛИНА.

В ночі дня 20 серпня ц. р. вибухла пожежа в млині Якова Бойдора в Коломиї. Пожежа цілковито знищила млин і магазини, в котрих находилися три вагони збіжжа. Пожежа поширилася відтак на збіжевий магазин Кіца. Шкоду обчислюють на 180,000 зол. ...

ДУШОГУБСТВО З НУЖДИ.

Недавно судили у Львові вперше на підставі нової карної процедури 19-літню служницю Анну Федину за вбивство своєї 10-денної нешлюбної дитини. Вона втопила її в придорожнім рові, не маючи засобів на її утримання. Суд присяжних звільнив її від кари.

НЕЩАСНЕ КОХАННЯ.

У лісі в Кривчицях під Львовом застрілилося двоє молодих людей: 24-літній урядовець у „Товаристві обезпечень" Мечислав Охоцький і 26-літня Марія Фогель, жінка старшого сержанта, а тітка Охоцького. Причина: розпука, що не могли побратись, бо муж Фогелевої не хотів дати їй розводу. Обоє залишили листи, які розяснюють мотиви їхнього вчинку. Фогелева в листі до мужа докоряє йому, що він знав про те, що для неї вже є нічим, а проте стояв на дорозі до її щастя. Львів має таких любовних трагедій забагато з останніх часах.

ПОШУКУЄМО 45 УКРАЇНЦІВ З $100.

ДОБРА СПРАВА НЕ МОЖЕ Й НЕ СМІЄ ЗАСНІТИТИСЬ. ТОЇ ДУМКИ БУЛИ ЧЕСНІ ГРОМАДЯНЕ З МІСТА ТРОЙ, СТЕЙТУ НЮ ЙОРК, І ЗЛОЖИЛИ ПО $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ. А ЗЛОЖИЛИ В ТІЙ ВІРІ, ЩО НА ПРОТЯЗІ НАДХОДЯЧИХ ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ ЧЕПЖЕ ЗНАЙДЕМО БРАКУЮЧИХ ЩЕ 45 ЖЕРТВОДАВЦІВ, ЯКІ ЗЛОЖАТЬ ПО $100, ЩОБИ ДОПОМОГТИ ВЕЛИКОМУ ДІЛУ Й ПОСТАВИТИ ПІДВАЛИНИ ПІД ВІКОВУ ПАМЯТКУ ЖЕРТВЕННОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ, ПІД БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ.

НАШУ ЖЕРТВУ ВИСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

РЕВІЗІЇ.

В Кошелеві, пов. Жовква, перевела поліція з Куликова дня 25. серпня ц. р. основну ревізію в студента ветеринарії Данила Гриника. Поліція шукала зброї. Не знайшла нічого. Цікаво, що при ревізії разом з поліцією був син кольоніста-мазура, парубок Валек Пасерський з Нового Села, який заявив присутним, що він має слідити не лише Данила Гриника, але всі ці особи, що з ним стрічалися.

ВБИВСТВО ДИТИНИ.

Суд присяжних у Львові звільнив другий з черги молоду жінку, обвинувачену у вбивстві свого немовляти. Є це Г. Ольшевська з Камінки Струмилової, яка зробила невдячну знайомість з кельнером на залізничій стації в Сокалі, а наслідки цієї знайомости були такі, що мусіла шукати хліба у Львові і дійшла до пропуки.

МЕНШОСТИ — ЕТИЧНИЙ ПРОБЛЄМ.

В серпні відбулося в Берліні інформативне засідання „Союза національних меншин у Німеччині" для міжнародньої преси. Орган цеї організації „Культурвер" подає тепер докладне звідомлення про цю нараду, в котрій пораз перший поінформовано німецьку й світову пресу про положення меншин у Німеччині. Крім заступників часописів та пресових бюр цілої Европи, як також делєгатів меншостевої преси галицьких Українців, лужицьких Сербів, Данців, Поляків, Литовців, Фризів, австрійських Чехів та Поляків з Чехословаччини, були присутні також відпоручники організації, що спряють боротьбі національних меншин. Перед засіданням відбулася нарада делєгатів згаданого союза з Українцями з Польщі та Чехами з Австрії над деклярацією союза, яка домагається в дуже льояльнім тоні збереження сьогоднішнього статус кво, оправдуючи культурну автономію, задоволяючися лише щирим взаємовідношенням між державною більшістю й меншиною. Дальші думки деклярації відкидують усякі торги за права меншин, а домагаються натомісць, щоби ці права поставити на площину всеі людських завдань.

ЛЮДЕ, ЩО МАЮТЬ ШІСТЬ ПАЛЬЦІВ НА КОЖНІЙ РУЦІ.

В мадридській провінції (Еспанія) є невелике село Червера де Буйтраго. Мешканці цього села мають по шість пальців на кождій руці, а дехто має навіть сім. Рідко в кого трапиться пять пальців, а це вони вважають великою й шкідливою ненормальністю, бо „люде з пятьма пальцями менше продуктивні в праці".

КАРА ЗА УЖИВАННЯ РІДНОЇ МОВИ.

Староство в Калуші покарало о. Турчмановича за виказ дітей, обовязаних до щіплення, виставлений в українській мові, гривною у сумі 200 зол. Справу передано адвокатови. Коментар зайві.

ВЕЛИЧЕЗНА ПОЖЕЖА ЛІСІВ НА УРАЛІ.

З Москви доносять про страшну пожежу лісів на Уралі. Згоріло дотепер 15,000 ректарів ліса й 20,000 кубічних метрів опалового дерева. 3,000 людей працює над зліквідуванням пожежі. Більшість фабрик у Янінську виселено.

ДОБРОВІЛЬНА ВЯЗНИЦЯ.

Минулого місяця померла в Мадриді, столичнім місті Еспанії, міліонерка, вдова Сербаліес, у 67 р. життя. Її смерть та ще більше її заповіт став голосним на всю Еспанію. Вона 40 літ мовчала, замкнена в одній кімнаті від людей, з ніким не балакала та нікуди не виходила. Навіть їсти приносили їй через вікно. Тому сорок літ знайдено її чоловіка з ножем у плечах, убитого в городі зараз на третий день після вінчання. Слідство не виявило виновника. Аж тепер по смерти старушки виявилася тайна її життя, яку вона написала в заповіті. А було це так. Зараз на третий день після вінчання зловила вона свого чоловіка на кохання зі служницею. Коли вона обурена до живого дорікала йому за це, він рівнодушно посміхався. Це її так заболіло, що взяла ніж і сама його вбила. Після цього завдала собі за покуту тюрму доживиття і мовчанку в власній хаті. Цей заповіт викликав велике зворушення цілій Еспанії.

РЕВОЛЮЦІЯ НА УКРАЇНІ.

З Бесарабії надходять вісти, що здовж цілого українського берега Дністра проходять завділами повстанців і червоноармійців і українськими селянами. День і ніч чути то тут то там рушничні стріли, кулеметні, а навіть і канонаду. В день можна голим оком побачити, як кінні частини червоної армії устроюють облави на мирне населення, або йдуть наступом на українські села. Після нічного бою між повстанцями й червоною армією коло Ямполя почалися крові й жорстокі бої між відділами повстанців і червоноармійцями під Тирасполем.

В Бендерах можна було чути канонаду і густі рушничні стріли.

По ночах сильні рефлектори освічують береги Дністра. Большевицькі стежі переслідують нещасних утікачів, які хочуть дістатися на румунський бік.

В ночи можна було також побачити світляні сигнали, якими обмінювалися поодинокі частини червоноармійців.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАКРИВАЮТЬ ПРАВДУ ВІД ЧИТАЧІВ СВОЇХ ГАЗЕТ

У ПРЕСІ ПОДАЮТЬ ЛИШЕ ТІ ВІДОМОСТИ, ЩО ПОМАГАЮТЬ ЇХНІЙ ПРОПАГАНДІ. УПЕВНЯЮТЬ ЧИТАЧІВ, ЩО СКРІЗЬ ПО СВІТІ НЕСПОКІЙ І ПОГІРШЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН.

МОСКВА (СССР), 5 жовтня. — Російська радянська преса подає відомости про осягнення порозуміння між Довгалевським та Гендерсоном як успіх большевицької дипломатії. Вона приписує це порозуміння не урядови Мек Донелда, але натискови на нього лівого крила Партії Праці. Взагалі уряд Мек Донелда большевики коли називають робітничим, то пишуть „робітничий" у лапках.

Московська преса зовсім не подає того, що Мек Донелд увесь час виступав проти розриву Англії з Росією й обіцяв при приході до влади негайно відновити дипломатичний звязок з Москвою. Вони взагалі стараються показати своїм читачам, що в Европі й навіть в Америці серед робітництва помічається все більший ухил „вліво", що примушує правительства порозумiватися з большевиками. Навіть американського комуніста Пепера виключено з робітничої партії Америки (комуністичної) на приказ Москви, бо він висловив сумнів, що американські робітники подаються вліво.

Взагалі большевицька преса подає всі відомости в такому світлі, яке найбільше корисне для комуністичної пропаганди, не рахуючися з дійсністю. Большевицька преса завжди заплющує очи там, де не хоче бачити небажаних для комуністів фактів. Так, наприклад, вона була широко росписалася про гагську конференцію, коли здавалося, що вона могла розбитися ізза вимог Сновдена; але коли Сновден переміг, що значно підвищило й скріпило авторитет англійського робітничого уряду, то про це вже большевики не писали. Багато преса росписувалася про англійсько-американські непорозуміння, але про поїздку Мек Донелда до Америки подає десь у кутках малесеньку замітку, а разом з тим у карикатурах висміває поїздку Мек Донелда. Таксамо преса нічого не пише про зобовязання Довгалевського припинити пропаганду в Британії та про те, що Росія не буде протестувати, коли Англія буде арештувати російських підданців, запідозрених у комуністичній пропаганді, та висилати їх за свої межі.

Вся преса старається показати російському громадянству успіхи комуністичного руху в світі та зокрема успіхи комуністичного правительства Росії, мало рахуючися з дійсністю.

ТАКИ ЗОБОВЯЗАЛИСЯ НЕ ВЕСТИ ПРОПАГАНДИ.

ОПУБЛІКОВАНО ПОВНИЙ ТЕКСТ ПРОТОКОЛУ, ПІДПИСАНОГО ДОВГАЛЕВСЬКИМ ТА ГЕНДЕРСОНОМ.

ЛОНДОН (Англія), 5 жовтня. — З опублікованого вчора повного тексту договору про відновлення дипломатичного звязку між Росією й Англією видно, що обидві сторони зобовязалися виконувати договір з 1924 року.

В тім договорі пакт XVI говорить ясно й недвозначно про зобовязання кожної стороні не втручатися у внутрішні справи другої, не вести пропаганди за зміною соціяльного та політичного устрою, а також жадним способом не підтримувати пропаганди й не фінансувати організацій чи окремих осіб у другій державі.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ У ЗАМАХУ НА ПІЛСУДСЬКОГО.

ВАРШАВА (Польща), 5 жовтня. — Польська поліція арештувала у Львові Ярослава Чижа, який приїхав на побут до Краю з Америки. Поліція обвинувачує його в участи в замаху на Пілсудського в 1921 році.

МОЛЯТЬСЯ ПІД ОХОРОНОЮ ВІЙСЬКА.

БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА ОХОРОНЯЮТЬ „СТІНУ ПЛАЧУ". ВИДАНО РОСПОРЯДОК ПРО ЧЕРГУ ДЛЯ МАГОМЕДАН І ДЛЯ ЖИДІВ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина), 5 жовтня. — Англійські війська поставлено на охорону молячихся Жидів біля „Стіни Плачу" в дні Нового Року. Піхота й скорострільні команди ростасовані в стратегічних місцях недалеко „Стіни Плачу". Також літаки знаходяться в повній готовости до лету й акції на випадок заворушення.

Військова команда в Єрусалимі видала наказ про роспорядок і часи молитви біля „Стіни Плачу" для Жидів і для Арабів окремо. Навколо Єрусалиму концентрується більші сили британійського війська, щоби кожної хвилини припинити заворушення, колиб такі виникли знову.

ПРОТИ ВИСОКОЇ ПЛАТНІ РОБІТНИКАМ.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ПРАВИТЕЛЬСТВА Й ФАБРИКАНТИ ПРОТИ ПЛАЧЕННЯ ФОРДОМ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЦІНИ РОБІТНИКАМ В ЕВРОПІ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 5 жовтня. — Інтернаціональне Бюро Праці, куди входять представники правительств і фабрикантів, тепер дебатує над питанням призначення спеціяльного дохоodження, з яких мотивів Форд рішив платити американську ціну, 6 долярів денно, робітникам на своїх фабриках у 17 містах Европи. Фабриканти говорять, що цим способом американський капітал може привести европейський до повної руїни, бо ізза ліпшого устаткования своїх фабрик він зможе давати дешевші товари, не зважаючи на велику заробітну платню робітникам.

Дехто казав, що це приватна справа Форда, коли він хоче жертвувати власний капітал для допомоги бідним в Европі, а тому нема чого проти цього протестувати й призначати слідство. Покищо дебати до якогось рішення не привели.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and Holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МЕК ДОНЕЛД У ГОСТЯХ

Робітничий провідник, а теперішній анґлійський премієр Мек Донелд, вже в Америці. По обох сторонах океану ломить собі преса голову над тим, чого властиво поїхав Мек Донелд до Америки. А Мек Донелд це неабиякий гість. Цеж представник зорґанізованого в Партії Праці робітництва, це робітничий премієр найбільш консервативної країни, в якій той уряд був донедавна привілеєм шляхотської касти. Його візита, це перші того рода відвідини. Бо досі ще ні один анґлійський премієр не відвідав Злучених Держав в часі, коли був при владі. Тому не диво, що до тих відвідин привязують всюди велику вагу. Ніхто не вважає тих відвідин за звичайну собі подорож для приємности премієра. Навпаки, панує загальне переконанне, що тільки важні державні справи привели Мек Донелда до Америки.

Мек Донелд не є уповажнений до ніяких офіціяльних переговорів. Тому його розмови з президентом Гувером й иншими державними мужами матимуть неофіціяльний характер. Між Мек Донелдом і Гувером не прийде до офіціяльного заключення якогось договору, бо того рода справи мусять бути затверджені в Америці конґресом, а в Анґлії парляментом. Але всетаки ті розмови заважать на дальших відносинах між Анґлією й Америкою, а рівнож торкнуться европейського й міжнародного положення. Бо розходитися буде тут в першу чергу о справу зброєння на морі.

За часів адміністрації Гувера й правління Мек Донелда прийшло вже до одного великого порозуміння. Ото здержано по обох сторонах перегони в зброєнню на морі. В той спосіб не тільки заощаджено по обох сторонах міліярди долярів, але доведено до успокоєння того напруження, яке зачало витворюватися між Анґлією й Америкою зприводу перегонів у зброєнню. Та тепер прийшло вже між Анґлією і Америкою так як би до порозуміння в справі обмеження зброєння. Ходить ще тільки о кружляки з 8-цалевими гарматами.

Але й та, хоч як важна квестія є тільки прелюдією до цілком иншої справи. Ото ходить о те, щоби слідуюча морська конференція, яка має відбутися в січні в Вашинґтоні, мала вигляди на успіх. На тій конференції не говоритимуть про обмеження зброєння, а про роззброєння на морі. Щоби отже та важна конференція, в якій возьме участь пять великих держав, мала вигляди на успіх, а не розбилася, як це було вже в Женеві, приїхав до Америки сам Мек Донелд, щоби дорогою устної виміни гадок довести до порозуміння між Анґлією й Америкою.

Казіс Відікавскас.

ЮВИЛЕЙ ЛИТОВСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ВАЙЖҐАНТАСА

У вересни сього року Литовці обходили 60-літню річницю уродин свого найбільшого романіста, Вайжґантаса. З нагоди сього ювилею литовський національний університет у Ковні надав ювилятови титул доктора літератури, а литовський уряд зробив його кавалером ордену Лицарів Ґедиміна.

Ювилят називається справді: Тумас, а Вайжґантас се його прибране літературне імя. Уродився він на Литві дня 8. вересня 1869. року. Скінчивши в Динабурбу реальну ґімназію, він вступив до духовної семинарії в Ковні. В році 1893. він висвятився на литовського священика. Ще в семинарії почав він свою літературну діяльність. Тоді він і почав у перше вживати імени Вайжґантаса, хоча спершу він не був свідомим литовським націоналістом. У 1890. році він почав видавати литовську ґазету, що звалася „Апжвалга", себто „Огляд", в котрім він боровся за національні права Литовців. У ті часи в цілій Литві панувала самоволя московських наїздників і страшна темнота, ширена урядом. Ґазету треба було редаґувати тайком. Тайком треба було писати статті, переправляти їх до Прусії, до друкарні, там друкувати, а відтак перевозити через границю видрукувані ґазети й потайком їх поширяти між народ. Богато разів московські жандарі робили ревізії в о. Тумаса, шукаючи литовських ґазет і книжок. Нераз його переношено з одної парафії на другу, карано домовим арештом і проґнанням у глибину Росії. Але своєю хитрістю й великою енерґією о. Тумас усе потрафив перехитрити Москалів та викручуватися з їх сітий.

У 1895. році він почав видавати другу ґазету, під іменем „Тевунес Сарґас", себто „Сторож Рідного Краю". Але в 1896. році його арештовано й засуджено на 5 літ вигнання з Литви в глибину Росії. Але йому й від тої кари вдалося викрутитися. Не зважаючи на перешкоди зі сторни московських жандармів, він потайком видавав ще науковий журнал „Жініця", себто „Відомости". Був він його й редактором і видавцем.

о. Йосиф Тумас-Вайжґантас.

В 1905 р. році у Великім Литовськім Соймі у Вильні він відограв першорядну ролю. По Соймі він сейчас переводить його ухвали в життя. Від московських наїздників за те на нього знова посипалися переслідування й судова тяганина. Однак духа його зломити не потрафили. В 1906. році він почав у Вильні редаґувати литовський дневник „Летувос Жініос", себто „Відомости Литви", котре видавав тоді литовський патріот, інжинір Вілейшіс. Опісля почав він на спілку з Антоном Сметаною, теперішним президентом Литовської Републики, редаґувати часопис „Вільтіс", „Надію". Потім з д-ром Басановичем, патріярхом Литви, був в Америці й збирав гроші на будову у Вильні Литовського Народного Дому.

Збирав теж літературний матеріял. З побуту в Америці написав він твір: „Там добре, де нас нема". В 1914. році Тумас редаґує в Ризі „Риґос Ґарсас", себто „Ризький Голос". В 1915. році він бере участь у Конґресі Народів бувшої Росії, котрий скликала Українська Центральна Рада до Києва. О. Тумас був там представником Литовців. Вернувши з конґресу до Вильни, він знова редаґує „Летовос Айдас", себто „Відгук Литви". В 1920. році Тумас зявляється в Ковні та починає редаґувати „Тавта", „Народ". Тут дістав посаду редактора при костелі Витовта, а в 1921. році іменують його каноніком при жмудській капітулі.

Коли зорганізовано Литовський Університет, Тумаса покликано на професора-доцента і він викладав у нім літературу. Підчас свого досить довгого життя, мимо велитенської праці на народній і денникарській ниві, Тумас найшов досить часу написати цілі стоси книжок. Короною їх є чотиротомовий твір „Праґедруляй", котрий уже переводять на чужі мови.

Закінчуючи сей короткий огляд, я вважаю за потрібне сказати ще, що о. Йосиф Тумас-Вайжґантас належить до тих литовських політиків, котрі мріють, що Литва буде колись з Українцями й Білорусинами становити одну державну федерацію, що буде розтягатися від Балтійського моря по Чорне.

Многая літа Великому Мужови Литви!

Старогрецький поет Софокль сказав раз, що він його вірші коштували його три дня праці.

— Три дни!? — здивувався якийсь пересічний письмак — я за такий час написав би сто віршів!

— Так, — відповів Софокль, — але вони тревали би лише три дни.

ДО ВПОВ. ПП. ДЯКОУЧИТЕЛІВ, ПРОФЕСОРІВ І УРЯДІВ РІДНОЇ ШКОЛИ В АМЕРИЦІ.

Отсим подаємо до відома, що в книгарні Свободи можна одержати шкільні книжки тільки видання п. Матвійчука.

Тут подаємо спис шкільних книжок і їх ціни:

Перша Книжечка (Буквар), М. Матвійчука .... 40 ц.
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука 45 ц.
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука 60 ц.
Коротка Історія України, І. Крипякевича .... 50 ц.
Мала Історія України, І. К. .... 15 ц.
Початкова Ґеоґрафія, з багатьома малюнками і картою написав Степан Рудницький .... 75 ц.
Шкільний Співанник, Ф. Колесси .... 75 ц.
„Біблійна історія старого і нового завіта" для низших кляс середних шкіл, о. д-ра Я. Левицького .... 85 ц.
Катехизм, новий, виданий 1929 р. о. Рудовичем і апробований гр. кат. ординаріятом львівським і другими. Ціна .... 40 ц.

Читанок для четвертої кляси у нас нема ніяких. Робимо заходи, щоби їх видати, але се не буде скорше як на другий рік около вересня. Коли будуть, то тільки видання п. Матвійчука.

ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ П.Т. УЧИТЕЛІВ РІДНИХ ШКІЛ.

Кождий учитель Рідної Школи повинен інтересуватися і студіювати методику української мови, а своє знання використувати при навчанню того предмету в школі.

Поручаємо П. Т. Учителям отсі нові підручники методичні:

1. Д. Заклинський: **МЕТОДИКА СТИЛЮ** для всіх шкіл з додатком практичних задач (Методика письменних виробів) .... 5 ц.
2. М. Матвійчук: **МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК** до навчання перших початків українського письма .... 5 ц.
3. Д-р Кость Кисілевський: **МЕТОДИКА** правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учит. звання. .... 60 ц.

Замовлені річи висилаємо відворотною почтою і посилку оплачуємо самі Гроші належить посилати рівночасно з замовленнем. За посліплатою (C. O. D.) книжок невисилаємо.

Повисші книжки можна замовляти у Свободі:

"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET. JERSEY CITY, N. J.

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болґарії).

(З болгарської мови переклав **Михайло Процик**).

(2)

Перед образом св. цісаря Константина та цісаревої Олени, завішеним на однім із стовпів, висіла велика лямпа із слонової кости, прикрашена чудово-ніжно кутим старим сріблом, даром Константина Тиха, щоби виблагати видужання хорої ноги. Перед престольними ступнями, серед марморних плит, була одна більша плита, а на цій різблені дубові галузки та чотири хрести по углах, а біля них виритий напис у трох стрічках, великими буквами. Під цею плитою спочивали тлінні останки царя Асена II.

Понад головним входом, напроти престола, фрески зображали велику історичну хвилю: полонення Теодора під Клокітницею. Зображений він там на вколішках, звязаний, з руками благально піднесеними до Асена. Асен підпертий на мечі, а довкола нього хоробрі воєводи. Грецька цісарева з двома доньками стоїть на боці з похиленою головою й благає в побідника пощади. Поза ними грецькі вельможі, взяті в полон. А над цим, у хмарах, ангели благословлять великого царя.

Коли додамо до цього, що на одному з церковних марморних стовпів виритий був на приказ Асена напис, що увіковічнював цю велику побіду, то базиліка ця представиться нам не лише як дім молитви, але також як дорогоцінна, історична святиня, національний святий музей, що переховує живі памятки славних днів, які Болгарія пережила за володіння найбільшого з роду Асенів.

На які то події гляділо богато цих ангелів, святих і мучеників, що наче живі споглядали зі стін!

Тут Асен II., як вертав із побідного походу на Драч, на вколішках спер чоло на марморну плиту та дякував Богу за велику ласку для роду й держави. Тут він присягав гарній Ірині, такій дорогій його серцю. Тут уперше правив богослуження патріярх відновленої болгарської патріярхії, завдяки розумній Асеновій політиці. Тут похоронена була добра цариця Анна та її син, передчасно скошений косою смерти. Там жив усе Асенів дух, бачений лише ангелами і херувимами на стінах.

Цар і цариця.

При середущім стовпі праворобіч, на престолі під багряним бальдахимом, стояв Смілець із відслоненою головою і його жінка Марія.

Смілець був високий мущина, около пятьдесятьлітній, з сивавою кучерявою головою, невеличкою борідкою, а мала його аристократична голова не відповідала величині тіла. Він зеркував до престола, відки доходив голос патріярха, що правив богослуження. Ця голова мала римський профіль, що пригадував цісаря Траяна, якого статуя стояла напроти головного входу до палати. Але Смілецеві очи були наче без життя. Глядів лініво, змучено, безцільно, розсіяно, начеб не бачив нічого.

Царська широкопола багряниця спадала йому до ніг, що були в червоних чоботах, як символ царської достойности. Через ціле рамя перевішена була царська лента, а на ній білі цвіти і золоті хрести. Під розкритим передом багряниці виднів тісний багряний жупан, обсипаний діямантами і перлами зі золотистими гербами, перепоясаний навхрест вузким поясом, висаджуваним діямантами, на якім завішена була шабля, скрита під плащем.

Цариця Марія тіловита, з буденнім лицем, повним, обвислим, очима чорними і довгими віями, виглядала богато молодше від нього. На голові в неї була корона з ясно-зелених ізмараґдів і инших самоцвітів. Із обох боків корони звисали ковтки з великих ґранатів, обрамованих дрібосенькими жемчугами, а два шнури жемчугів вилися на шиї. Багряниця спливала мягко до її ніг і укладалася на багрянім, оксамитнім коверці.

Дочка візантійського себастократа Константина, а внучка цісаря Андроника, Марія мала горду поставу, прикметну свому родові. Погляд її, в противенстві до чоловіка, пронизував того, на кого впав. Часто поглядала на гурток бояринь, а як побачила дівчину, що прийшла з Пантелеоном, поклонилася їй ввічливо.

Дівчина зачервонілася й відклонилася.

Біля престолу стояв себастократ Радослав, гарний, з гордим поглядом мущина. То був молодший брат Смілеця. За ним товпилися знатні бояри та царські достойники. Бородаті їх лиця, деякі монгольського типу, були зарозуміло-горді, строгі, а навіть жорстокі. Ці тирновські патриції мали гарний вигляд людей, що від пів століття привикли настановляти та звалювати царів, сильних почуттям своєї могучости.

Найвизначнішим із них був вельми шанований білобородий старець з широким, благородним лицем, прикрашений відзнаками найбільших почестей. Він стояв найближче престолу. То був знаменитий бан Балдію. Набожно схилив голову і хрестився замашисто.

Смілець кілька разів нахилявся до нього та шептав йому щось до вуха.

Далі в святині було повно менше знатних бояр. При останньому стовпі з правого боку стояв молодець свіжолиций, якого Пантелеон назвав був князем. Коли очи всіх цікаво або услужливо були впялилися в царську пару, як джерелі успіху та високої ласки, юнак не відривав очей від дівчини, із зрослими бровами. Дівчина схвильована поглядала крадьки на нього і тоді на хвильку їх погляди стрічалися.

В тих часах дівчата не ходили до церкви. Одначе нині Панталеон виїмково привів дочку з нагоди цариціних імянин. Цариця, як ми бачили, виріжняла дівчину зпоміж инших.

Цей гарний юнак то був Федір Святослав, син Юрія Тертера.

Дівчина була Грекиня, а на імення їй було Фрозина.

Богослуження відбувалося поволи, як то звичайно буває у великі свята. Патріярх зарядив відспівання літурґії св. Василя в честь цариці. Архидіякон, як вийшов перед царські врата, став співати молитву за царя, за царську родину, за військо, патріярха та все високе духовенство. Молитва ця все була однакова, лише імена осіб змінялися. Коли архидіякон у звучнім співі дійшов до слів: „Ще помолімся за здоровля великого правовірного і самодержного царя нашого, Смілеця", Святослав прошептав до рудого, синьоокого боярина, що стояв біля нього:

— Кого він хоче обдурити, Бога, чи нарід? — Смілець — великий?! — коли він є найменший з царів, яких бачила ця церква? Правовірний? — Якийжеж він правовірний, коли він на болгарськім престолі заступає поганця, ворога Христового? — Самодержець — коли безсилля і марнота його є одинокими його прикметами, які зробили йому цю почесть бути дріжучим Ногаєвим слугою.

Боярин шарпнув його за полу, щоби мовчав.

Патріярх вийщов перед царські врата. То був дрібний сивоволосий старець, з дрібним восковим лицем аскета, повним морщин старечости, з рідким білим заростом. Його патріярхський одяг, лискучий від золота, не приставав добре до тої дрібної постаті, а золота корона, прикрашена сафірами й емалією, спадала йому на чоло, аж по самі брови. Пучки білого твердого волосся вилазили безладно зпід мітри. Довгий жезл, вищий від нього, дріжав у його правій руці.

Супроводжений двома діяконами, звернувся до свого престола, що стояв біля царського. Хоч старий, був він доволі сильний, щоби ходити самому, але любив ті вияви почестей перед народом.

Патріярх увійшов на степені престола.

У церкві затихло; всі знали, що патріярх буде говорити, як то було звичаєм при кожнім більшім святі.

Йоаким III. став говорити слабим, дріжучим голосом. Говорив про значіння нинішнього свята для правовірної церкви, потім навчав вірних їх обовязків супроти Бога, церкви та його слуг — супроти вдів, сиріт і тих найменших, яким треба милосердя людських сердець. Хвалив простоту, посвяту і відречення від світових спокус. Нараз його голос набрав сили, наче звук сурми, в очах заблисло полумя. Став кидати громи на богумильську єресь, дуже поширену тоді у царстві. Нездержливий гнів змінив йому лице. З уст його падали гострі закиди, обурюючі обвинувачення; дріжуча стареча рука піднімалася до склепіння, страшила пекольним огнем нерозумних, що „ведуть на спокусу тих найменших". Бичував немилосердно заблуджені вівці, що відлучилися від правовірної церкви, щоби потонути в богумильській огиді. Очи його палали, груди піднімалися від схвилювання.

Потім звернувся до царя і говорив:

— І ти, царю, правовірний володарю! Будь непохитним стовпом церкви Господньої — вдержуй чистий, без хабаззя виноградник, що тобі його поручив Всевишній. Хай твоя правиця затяжить над нечистими відступниками, бо вони споневіряли Христове ймення і по чортівськи хулять Господа, як вавилонські розпусники. Проклін! Проклін їм! Тричі проклін!

Як скінчив таку огненну проповідь, вислухану побожно, Йоаким змучений сів на престолі, в якім зникла майже його дрібна стать. Продовжене богослуження вкінці скінчилося гимном за царя та царицю. Смілець зійшов із престола, поцілував патріярхові руки, тесаме зробила й Марія. Патріярх поблагословив і зложив їй бажання, потім обоє вийшли з церкви серед рядів похилених боярських голов.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО СПОМИНИ В. КЕДРОВСЬКОГО.

Якраз покінчила редакція „Свободи" друкувати першу частину III-го тому споминів громадянина Володимира Кедровського. Я вірю, що коли „Свобода" буде містити такі цінні матеріяли як саме оці спомини і ряд инших цінних статтей на тему наших змагань у боротьбі за національне визволення, то загал наш знайде свій ясний шлях і скоро національна революція відіб'ється відгомоном у широких масах. А на цім місці я змушений висловити своє найщиріше признання В. Кедровському, за ясне й зрозуміле передання історії нашої найважнішої доби в боротьбі за здійснення найвищих ідей українського народу, а саме: створення своєї суверенної самостійної української держави. В своїх споминах шановний учасник цієї боротьби, побіч ясних і яскравих наших хвиль, не лишає і найтемнішого кутика та викриває всі наші невдачі і їх причини. Робить це він так реально, що, читаючи оці цінні спомини, неначе бачиш і переживаєш усе те, що переживали тоді наші борці; неначе бачиш кожний рух і крок українського жовніра, бачиш [illegible] гірний і геройчний [illegible], що вели нашу армію [illegible] вивішення синьо-жовтого прапора на мурах матері столиці — Києва.

Вірю, що кождий читач за[illegible] цінні спомини громадянина В. Кедровського [illegible] цінність, що дасть нам [illegible] в будучині не творити „більш орієнтацій на [illegible] а власними силами здобувати своє право, яке й на[illegible] мусить бути тільки [illegible] меча вірного українського жовніра.

Степан Мусійчук.

ЩО Я БАЧИВ В АРИЗОНІ.

Думаю, що мені як старому Союзовцеви наша „Свобода" не відмовить місця в такій справі, яка мене дуже заінтересувала, а яку повинна розважити наша іміграція. Нам, робітникам, треба думати, як у тих тяжких часах давати собі лекше раду, як знайти лекший варстат праці. От і тому хочу поділитися з нашим громадянством тим, що я бачив в Аризоні.

Поїхав я поглянути, що там діється в тій Аризоні, як там люде живуть і чи вартує нашому чоловікови тамтуди переїхати і там осілитись. Чотири дні їхав я до тої Аризони і не жалую часу й труду, бо навчився богато з тої подорожі. Я побачив, що наш робітник може там лекше й краще жити, як живе тут у фабричних центрах.

Виїхав я з дому 10. вересня, а прибув до Фінікс, столиці Аризони, дня 14. вересня. Приїхав рано й перше, що я почув, то був здоровий воздух, який мене відразу відсвіжив. В дорозі до міста я оглядав високі пальмові дерева й множество квітів, якими прикрашені доми. В 10 годині надїхали автобуси й повезли нас по місті, а далі на ті місця, де парцелює землю Аризона Модел Фармс Корпорейшен. Земля та находиться яких 10 американських миль від міста Фінікс, в сусідстві місточка Чендлер.

Околиця чудова. Всюди повно помаранчевих, фігових і виноградних огородів. Видно перед нами лани бавовни і кукурудзи. А найбільше любувався я, коли глядів на пасовиська, на яких паслися коні, корови, вівці, гуси і т. д. Худоба ходить собі спокійно при бічній дорозі по зеленій траві, поміж річками-каналами, котрими плине чиста як хрусталь вода, якою не худоба і якою зрошують землю. Береги каналів вицементувані, а самі вони на 4 стопи широкі й 3 стопи глибокі. З множества худоби видно, що там люде найбільше ховають худобу, бо з того найбільший зиск. Стаєн для худоби я не бачив, бо худоба спочиває під голим небом, таки серед трав.

Сонце гарно пригрівало, але не було душно. В ночі було холодно так, що треба було накриватися.

В місті Фінікс не бачив я ні одної фабрики. Видно, що їх не треба. Кождий ходить гарно вбраний, там всі — джентельмени. Дітей я не бачив при роботах. Люде старшого віку виглядають здорові, сильні й задоволені.

Я сам переконався, що Аризона є вигідна для нашого чоловіка. Одна біда, що трохи задалеко віддалена від східних стейтів. Але має хто бідувати в стейтах, то краще, щоби жив тут по людськи. Тув можна заложити гарну українську кольонію і тоді кождому булоб веселіше. Тут можна би мати свою церкву й заложити зараз відділ У. Н. Союза.

Я не є ніякий агент і не хочу нікого наклонювати, а тільки раджу нашим робітникам, щоби ту справу розважили, а найкраще, щоби самі поїхали до Аризони і переконалися на власні очі. Бо тепер робіт немa як бувало, часи чимраз тяжші й треба оглядатися за ліпшим способом ратунку.

Хто цікавий, хай напише до мене, а я йому подам точніщі інформації про Аризону й про те, що я там бачив.

Йосиф Катулька,
303 — 3th Floor Benet Bldg.,
Wilkes Barre, Pa.

ПОДЯКИ.

Підписана, вдова по покійнім Семені Гурман, складає отсим сердечну подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за точне і скоре виплачення посмертного в сумі $1000. Аж тепер у своїм важкім горю пізнала я добре, яким то великим добродієм є У. Н. Союз.

Рівнож щиро дякую Урядникам і Членам 331 Відділу У. Н. Союза за виплачення посмертного в сумі $25, за допомогу в сумі $30, яку покійний побрав підчас слабости, й за вінець, який товариство справило вприводу похорону.

А також сердечно дякую ще й всім Членам 331 Відділу й всім иншим, які віддали Покійному послідну прислугу.

Евдокія Гурман.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛОГ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОБОДИ

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Готуються до Листопадового Свята.

Заходом Української Стрілецької Громади відбулися 29. вересня 1929 р. збори репрезентантів филаделфійських братств і товариств. На тих зборах ухвалено зробити Листопадове Свято на 28. листопада (Тенксгівінг Дей).

Вибрано комітет свята, до котрого війшли: д-р Т. Дубас, предс.; С. Слободян, секр.; П. Кобильник, кас.

Ухвалено запросити всі филаделфійські співацькі товариства, щоби взяли участь у концерті, щоб діло випало як найкраще, та достойно вшанувати річницю смерти наших поляглих героїв.

Священикови о. К. Киртюкови припоручено, щоб підготовив хор. Разом з тим Комітет просить молодих хлопців і дівчат, щоб і вони скорше записались до хору. Проби співу будуть відбуватися в домі тов. Укр. Ам. Горожан під числом 947 Н. Френклин ул. від години 8-мої вечером. Комітет просить нашу молодіж, щоби вона як найбільше гуртувалась до хору, щоб Филаделфійці могли повеличатись, що свято випало якнайкраще.

С. Слободян, секр. Комітету.

Коли двох робить тесаме, воно не є тесаме.

Духовник Морі, якого карієра зачалася від проповідей у Версалі, одиного дня дуже гостро накинувся на двір. Коли запримітив невдоволення з цієї причини у королівських слухачів, додав:

— Таке говорив святий Іван Золотоустий.

Ця замітка направила все [illegible]

В музею.

Батько: Оця статуя це Мінерва.

Син: А ця за нею, то певно її чоловік?

Батько: Ні, Мінерва не була замужна. Вона була богинею мудрости.

З ТЕАТРУ І МУЗИКИ.

З приводу виступу мужеського хору „Боян" із Нюарку під проводом п. Т. Каськова на радієвій стації WAAT в Джерзи Сити дня 22-го вересня насіпли слідуючі листи:

1. „Я мав нагоду слухати української пісні, які співали попередними неділями. Всі вони співали досить гарно, однак найлучше мені подобався хор „Бояна" з Нюарку, що співав дня 22-го вересня".

Іван Магдин,
33 Morton St., Newark, N. J.

2. „Через три неділі я слухав концертів наших українських хорів із радієвої стації WAAT в Джерзи Сити. Перший виступ хору ім. Лисенка з Джерзи Сити в неділю 8-го вересня не випав так добре, як я цего сподівався. Бути може, що це перший виступ, або були якісь перешкоди на стації. Ми всі знаємо п. Гелу як знаменитого дірігента і його вишколений хор.

„У неділю 15-го вересня співав ліпше хор з Йонкерс. Хор співав цілком добре, а вже найбільше відзначався голос солістки сопраністки. Це гарний і добре вишколений голос.

„У неділю 22-го співав мужеський хор з Нюарку, який співав найлучше. Декляматор також був знаменитий. Панна Любов Каськів, знана зі своїх виступів, грала на скрипці дуже гарно, але ще булоб гарнійше, якби була заграла народні українські пісні".

Н. Н.,
Мортон стр., Нюарк, Н. Дж.

3. ...„Одна рада для тих, що виступають на радіо, а це, щоби вибирали пісні більше гучні, козацькі, а не якісь там побожні. Хоч і такі пісні мають своє значіння, та тільки для нас, бо Американці їх не розуміють. Коли Жиди беруть наші живі й гучні пісні, і то старих композиторів, то наш хор у неділю 29-го вересня вибрав якісь самі плаксиві пісні, так, що тяжко було слухати. Попередних неділь програми були веселіші. Досі перший Нюарк перший".

Пилип Щуцький,
Перт Амбой.

Г.

Жорж Куртлін*).

ПРИ ПОЧТОВІМ ВІКОНЦІ.

Особи:

Ля Бріж.

Почтовий урядовець.

Діється в париськім почтовім уряді.

Час: Тепер.

Ля Бріж, урядовець.

Ля Бріж (голова у віконці): Прошу вас, пане, на хвилиночку. Мій приятель, що був винен мені сто франків, прислав їх мені тепер. Надав цю саму грошовим листом, самособою на моє імя, але, на жаль, заадресував до міністерства внутрішних справ, де мене зрештою все можна застати. Та лиcтар прийшов до мене до бюра, ще заки я прийшов там...

Урядовець: І взяв листа назад, як це було його обовязком.

Ля Бріж: Так. І лист вернув на почту...

Урядовець: І є в мене.

Ля Бріж: Ах! То чудово складається. Дасьте мені його, будь ласка. Я називаюся...

Урядовець: Ля Бріж.

Ля Бріж (счудовано): Так! Але як це...

Урядовець: Ви не знаєте, відкіля я вас знаю?

Ля Бріж: Боже...

Урядовець: Таж я мав честь частенько в пятниці стрічати вас у Кротмульодів.

Ля Бріж (приглядається йому): А хай це! Правду кажете! Таж це я вам винен пять франків?

Урядовець (усміхається): Можливо.

Ля Бріж: Напевно! Тепер я собі добре пригадую собі. Того вечора падав дощ, а вийшов був без грошей, а ви позичили мені пять франків на фякр; я не мав парасолі... Даруйте, що я досі ще не віддав вам.

Урядовець: Алеж прошу вас, цеж дурниця.

Ля Бріж: Виж знаєте, як це буває: люди стрічаються, в дощовий день позичають собі пять франків, один одного не стрічає, літа минають...

Урядовець: Алеж самособою!

Ля Бріж: Будь ласка, пригадайте мені ваше назвище.

Урядовець: Раткюї.

Ля Бріж: Так, так! Я саме хотів сказати. Чи не маєте ви сестри?

Урядовець: Так.

Ля Бріж: Така ясноволоса?

Урядовець: Так.

Ля Бріж: Так, це вона! Чудова дівчина! Як частенько танцював я з нею! Даруйте, що я відразу не впізнав вас. Я не був приготований на цю приємність побачити вас і ви стоїте тут у тіни. Який я радий, що бачу вас знову такого свіжого та здорового. Якжеж живеться вашій сестрі?

Урядовець: Дуже добре!

Ля Бріж: Будь ласка, пригадайте молодій жінці нашу стрічу тай поздоровіть її від мене!

Урядовець: Не забуду.

Ля Бріж: Тож ви маєте цей мій грошовий лист на сто франків?

Урядовець: Ось він. (Показує йому листа).

Ля Бріж (простягає руку крізь віконце.) Добре.

Урядовець (ховає руку): Даруйте.

Ля Бріж: А це що? Ви не хочете дати мені листа?

Урядовець: Самособою, я дам вам вашого листа, але передше ви мусите вилегітимуватися вашою ідентичністю.

Ля Бріж: Комуж?

Урядовець: Мені.

Ля Бріж: Вам?

Урядовець: Самособою (Мовчанка).

Ля Бріж (наче не той): Ах, це знаменито! Я маю вам доказати, що називаюся Ля Бріж, а виж самі щойно пізнали мене, бо ви двацять разів стрічали мене в наших приятелів, Кротмульодів.

Урядовець: Як приватна людина я вас пізнав, але як урядовець у службі не маю поняття, хто ви такий.

Ля Бріж: Я вже нераз чув про бюрократичні комедії, але щось такого...

Урядовець: Я урядовець! Приписи це мої закони, я не можу нарушувати їх!

Ля Бріж (хоче говорити).

Урядовець: Прошу вас! Тут розходяться про мою відповідальність. Уявіть собі, що, це ви не є адресат цієї грошової посилки, а я вам усетаки видав її. Що тоді? По перше зібрав би за це мій шеф, по друге з моєї кишені мусів би заплатити сто франків, себто декларовану вартість.

Ля Бріж: Алеж це щось несуває! До чорта! Чи я Ля Бріж, чи ні? Ви кріпко віруєте, що це я.

Урядовець: Це правда.

Ля Бріж: Ну і!

Урядовець: Докажіть мені тут як на долоні документами, що ви Ля Бріж, а я дам вам, що вам належиться.

Ля Бріж (звів очі до неба): Цеж страшне! Ну, добре! (Витягає портфель). Ось мої листи — разом із ковертами.

Урядовець: Це не вистарчає. Маєте вашу виборчу легітимацію?

Ля Бріж: Ні, але посвідку заплати комірного й обезпеченеву полісу.

Урядовець: Це вистарчає.

Ля Бріж: Слава Богу. Ось ті папери.

Урядовець (бере їх): Гарно. (Довга мовчанка. Він розглядає папері докладно. Ля Бріж притиснув чоло до сітки віконця тай жде скрегочучи зубами).

Урядовець: Я признаю легалізацію цих документів, але, на жаль, вони нічого не доказують.

Ля Бріж: Чому ж ні?

Урядовець: Бо вони торкаються Івана Филипа Ля Бріжа, який живе при Рі Дює ч. 41, а грошовий лист адресований до Ля Бріжа, якому, що правда, також на імя Іван Филип, але він живе в міністерстві внутрішних справ, площа Бово.

Ля Бріж: Себто, що міністер насамперед мусів би визначити мені мешкання або обезпечити мене проти огню, щоби возможливити мені колись відібрати моїх сто франків.

Урядовець: Не хвилюйтеся, листа вам знову принесуть.

Ля Бріж: Коли?

Урядовець: Завтра в осьмій годині рано.

Ля Бріж: Це знаменито. Канцелярії отвирають щойно в десятій годині.

Урядовець: То листар прийде знову вполудне.

Ля Бріж: Зачинає бути чимраз краще! Це тоді, коли йду перекусити дещо.

Урядовець: То він прийде знову в десятій годині вечером.

Ля Бріж: Чудово! Бюра замикають в пятій годині.

Урядовець: Я нічого не пораджу, любий приятелю! Одначе почта при найліпшій волі не моггиме години розносення посилок погодити з вашими урядовими годинами.

Ля Бріж: Себто?

Урядовець: Себто... (робить рукою безпомічний знак).

Ля Бріж: Тож справді? Листар і я: одну половину нашого життя виповнить даремне старання стрінутися, а другу половину проклинатимемо гіреньку долю, яка силує нас тричі на день виринати на різних місцях земської кулі. А ви далі будете держати в себе суму, якої я дуже потребую, а про яку ви переконані, що вона належить до мене.

Урядовець: Любий приятелю!

Ля Бріж: Алеж це глупота! Коли я добре розумію припис, то грошовий лист можна одержати в тій хвилі, коли листареві підписуємо рецепіс.

Урядовець: Щира правда.

Ля Бріж: І що без обезпеченевої поліси та посвідки комірного, взагалі без якогонебудь документу, який стверджував би ідентичність?

Урядовець: Так.

Ля Бріж: Я лише хотів це знати. Тож бачу, що я мушу дверникові міністерства дати одного франка, а він, як прийде листар із грошовим листом у руці та спитає: „Чи пан Ля Бріж?" відповість: „Так, це він".

Урядовець: Я не бачу тут нічого, що противилося би приписам.

Ля Бріж: Ви це, що цей чоловік нашкрабає на рецепісі „Іван Филип Ля Бріж", уважатимете зовсім бездоганним?

Урядовець: Чомуж би ні?

Ля Бріж: Алеж це буде сфальшування.

Урядовець: Це не моя справа.

Ля Бріж: Так! Не ваша справа, то ми погоджуємося! Моє позажання! Поздоровіть від мене вашу сестру.

Урядовець: Найнижчий слуга! А що до тих пять франків — то нема чого спішитися!

Ля Бріж: Деж моя голова? (Витягає гроші з кишені) Ось вони.

Урядовець: Дякую дуже!

Ля Бріж (бере руку назад) Перепрошую!

Урядовець: Щож знову?

Ля Бріж: Чи ви справді пан Ратсуп?

Урядовець: Раткюї! Ну, я гадаю!

Ля Бріж: Можете вилегітимуватися?

Урядовець: Що? Легітимуватися?

Ля Бріж: Що ви справді добродій Раткюї?

Урядовець: Я?

Ля Бріж: Маєте документи?

Урядовець: Пане!

Ля Бріж: Шляхотський лист?

Урядовець: Це вже занадто!

Ля Бріж: Мені здається, ви є в списі в календарі шляхотських родів?

Урядовець: Алеж...

Ля Бріж: У шляхотському альманасі?

Урядовець: Ні.

Ля Бріж: Ні? Коли так, мій любий, то підіть, щоби вас приняли! (Ховає гроші).

Урядовець: Ви мене маєте за дурня?

Ля Бріж: Я не міг би цього робити. Але ви чейже знаєте приповідку: Любімся як брати, а рахуймося як жиди? Я пожичив собі пять франків в доброго добродія з товариства, та не маю зовсім причини віддавати їх тупоголовому урядовцеві. До побачення, пане Ратсуп!

Урядовець (кричить за ним): Раткюї!

(ЗАВІСА).

*) Недавно помер у Парижі Жорж Куртлін, один із найвизначніших французьких письменників, на 69-тім році життя. Справжнє його назвище Моано. Смерть прийшла після ампутації другої ноги. Без одної ноги жив Куртлін уже довго. Куртлін при свому каліцтві мав невичерпаний гумор. Як утратив першу ногу, сказав: „Я вродився в чіпці. Як я був би балеріною, а мені відрізали би ногу, то це булаб шкода для моєї професії". Куртлін написав дуже богато сатир на бюрократію та військо. Незвичайний успіх мають його дрібні песи, часто на одну дію, що глузують із крутійства і глупоти бюрократичної системи. Куртліна вибрали недавно до „Французької Академії", а міністерство, в якого відносини він так гостро критикував, відзначило його хрестом почесної легії. — В українськім перекладі вийшла Куртлінова сміховинка на 1-ну дію п. з. „В домашнім затишю", накладом „Свободи".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за вересень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	360.83	142.	104.94
2.	171.45	143.	24.00
3.	72.41	144.	46.92
4.	84.38	145.	45.36
5.	83.37	146.	116.14
6.	30.14	147.	373.03
8.	198.25	148.	12.46
9.	127.90	149.	37.95
10.	176.86	150.	19.21
11.	7.93	151.	86.95
12.	94.62	152.	69.14
13.	42.52	153.	15.25
14.	80.04	154.	40.28
15.	26.43	155.	321.30
16.	46.64	156.	99.55
17.	27.63	157.	42.91
18.	110.74	158.	11.55
19.	10.62	159.	68.94
20.	160.36	160.	73.82
21.	80.42	161.	117.32
22.	88.13	162.	42.57
23.	44.17	163.	87.05
24.	113.40	164.	83.04
25.	40.37	165.	101.46
26.	28.39	166.	10.51
27.	39.41	167.	46.50
28.	146.88	168.	160.03
29.	144.71	169.	50.52
30.	69.48	170.	170.81
31.	126.39	171.	42.62
32.	40.09	172.	28.97
33.	78.27	173.	27.20
34.	126.77	174.	22.19
35.	21.48	175.	115.86
36.	86.18	176.	49.22
37.	68.86	177.	66.31
38.	218.66	178.	37.44
39.	118.10	179.	159.90
40.	30.82	180.	5.96
41.	32.67	181.	131.97
42.	112.53	182.	133.57
43.	54.71	183.	99.96
44.	155.58	184.	7.33
45.	183.23	185.	81.74
46.	40.02	186.	57.25
47.	35.45	187.	47.22
48.	49.69	188.	29.49
49.	17.64	189.	34.90
50.	39.81	190.	16.41
51.	48.65	191.	76.55
52.	40.06	192.	62.31
53.	55.02	193.	143.92
54.	20.97	194.	14.56
55.	55.49	195.	37.32
56.	107.45	196.	36.77
57.	101.59	197.	30.37
58.	95.81	198.	56.94
59.	141.40	199.	9.76
60.	19.78	200.	76.64
61.	58.17	201.	54.95
62.	63.87	202.	39.33
63.	236.09	203.	75.35
64.	78.26	204.	112.00
65.	269.21	205.	22.10
66.	98.45	206.	327.61
67.	131.58	207.	51.36
68.	31.20	208.	33.30
69.	96.22	209.	120.30
70.	246.76	210.	36.93
71.	10.50	211.	121.40
72.	51.59	212.	32.19
73.	85.54	213.	251.68
74.	54.59	214.	47.08
75.	107.19	215.	33.00
76.	239.89	216.	39.67
77.	78.72	217.	304.24
78.	138.2[illegible]	218.	249.59
79.	3.5[illegible]	219.	40.88
80.	32.54	220.	120.51
81.	122.73	221.	323.58
82.	56.14	222.	18.11
83.	85.05	223.	144.37
84.	26.81	224.	4.80
85.	97.10	225.	30.70
86.	183.62	226.	17.09
87.	95.51	227.	66.28
88.	6.05	228.	51.06
89.	13.22	229.	177.51
90.	218.71	230.	223.71
91.	214.13	231.	49.62
92.	14.88	232.	55.97
93.	48.65	233.	51.76
94.	188.40	234.	134.84
95.	55.49	235.	119.38
96.	166.07	236.	114.51
97.	78.48	237.	155.03
98.	114.86	238.	65.99
99.	153.04	239.	178.54
100.	80.38	240.	11.59
101.	50.06	241.	80.99
102.	327.77	242.	127.13
103.	89.29	243.	80.80
104.	188.65	244.	27.48
105.	149.88	245.	129.53
106.	203.04	246.	36.91
107.	52.36	247.	209.74
108.	90.51	248.	42.63
109.	94.90	249.	32.76
110.	27.34	250.	17.40
111.	43.27	251.	131.30
112.	181.76	252.	54.75
113.	77.24	253.	72.66
114.	54.41	254.	118.78
115.	20.41	255.	77.00
116.	63.01	256.	30.40
117.	71.05	257.	44.43
118.	65.53	258.	38.10
119.	31.26	259.	138.74
120.	133.76	261.	13.26
121.	90.01	262.	85.41
122.	44.36	263.	65.29
123.	131.34	264.	20.75
124.	86.52	265.	38.65
125.	18.68	266.	73.26
126.	70.25	267.	48.78
127.	102.65	268.	92.95
128.	55.23	269.	37.37
129.	32.78	270.	141.90
130.	199.82	271.	46.79
131.	30.86	272.	7.13
132.	119.70	273.	101.88
133.	151.03	274.	155.28
134.	59.04	275.	88.10
135.	114.06	276.	417.20
136.	144.10	277.	70.76
137.	152.41	278.	51.78
138.	47.52	279.	6.24
139.	69.52	280.	98.95
140.	45.78	281.	25.56
141.	24.17	282.	178.72

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
283.	178.72	338.	211.90
283.	94.18	339.	152.10
284.	22.25	340.	20.18
285.	35.53	341.	76.74
286.	64.05	342.	181.39
287.	9.93	343.	28.19
288.	167.23	344.	49.83
289.	30.90	345.	121.24
290.	54.11	346.	24.82
291.	26.76	347.	44.22
292.	266.28	348.	12.52
293.	33.96	349.	76.86
294.	42.47	350.	70.51
295.	181.48	351.	37.21
296.	197.71	352.	60.78
297.	13.91	353.	19.78
298.	52.96	354.	29.12
299.	71.84	355.	40.20
300.	286.98	356.	26.39
301.	93.62	357.	31.82
302.	6.95	358.	54.68
303.	59.44	359.	33.41
304.	41.60	360.	65.40
305.	74.19	361.	288.44
306.	22.26	362.	24.56
307.	29.82	363.	120.34
308.	103.98	364.	224.32
309.	34.32	365.	98.42
310.	41.76	366.	13.07
311.	18.15	367.	217.55
312.	132.38	368.	19.77
314.	12.05	369.	128.07
315.	17.83	370.	180.24
316.	195.97	371.	106.74
317.	92.26	372.	18.36
318.	114.68	373.	26.76
319.	25.89	374.	17.93
320.	83.48	375.	38.16
321.	112.42	376.	13.94
322.	39.63	377.	9.06
323.	47.07	378.	13.99
325.	60.16	379.	46.94
326.	134.11	380.	17.20
327.	39.51	381.	35.62
328.	15.82	382.	18.82
329.	16.33	383.	69.40
330.	67.76	384.	98.91
331.	34.17	385.	177.95
332.	58.36	388.	184.45
333.	97.27	392.	16.08
334.	160.56	393.	23.82
335.	51.90	396.	80.11
336.	162.79	400.	66.50
337.	14.19	401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,510.96

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
10.	3.38	195.	6.87
16.	2.31	204.	8.00
25.	12.30	206.	18.94
26.	10.96	211.	8.31
28.	1.24	313.	3.56
29.	3.25	217.	21.97
31.	14.50	218.	34.85
34.	2.60	221.	7.60
37.	2.[illegible]9	223.	3.54
38.	11.58	229.	3.68
42.	3.53	235.	2.67
44.	6.12	237.	5.27
56.	6.70	239.	25.88
58.	4.47	242.	6.94
59.	15.29	243.	2.19
64.	5.12	245.	8.66
65.	16.89	246.	1.29
67.	2.68	247.	11.64
70.	2.45	248.	2.04
74.	3.23	252.	2.68
75.	1.96	253.	1.79
78.	8.11	266.	10.29
83.	9.01	267.	6.15
84.	2.41	271.	3.86
85.	4.17	276.	7.84
87.	11.68	278.	1.35
91.	2.77	281.	16.28
92.	2.52	284.	3.47
94.	20.90	292.	2.54
97.	24.28	295.	15.33
100.	4.15	301.	8.79
102.	13.35	308.	2.67
106.	3.18	309.	6.77
110.	8.38	322.	2.04
112.	7.35	323.	4.09
113.	2.45	326.	13.23
115.	4.42	332.	2.45
117.	1.60	333.	2.45
122.	2.02	334.	1.94
130.	16.19	336.	10.96
131.	6.29	337.	1.16
133.	4.97	338.	7.38
137.	10.92	344.	4.48
138.	4.56	345.	3.19
142.	2.67	346.	2.51
143.	2.57	349.	3.25
144.	13.72	350.	1.70
147.	19.82	351.	1.71
151.	2.37	357.	16.11
152.	1.22	361.	29.04
155.	3.23	363.	14.51
160.	35.66	366.	4.73
163.	6.33	367.	3.56
167.	9.92	371.	5.27
168.	2.67	372.	22.72
177.	17.28	382.	8.77
179.	2.67	383.	3.66
181.	2.68	385.	8.16
183.	8.28	388.	5.19
185.	1.66		

З місячних вкладок нових родів обезп.	899.05
Разом від членів	$33,410.01
Процент від бондів	295.00
Процент від морґечів	5,181.72
Сплати морґечів	712.00
Сирітські части по бл. п.:	
М. Федоришин, в. 86	600.00
Стефан Дацьків, в. 98	400.00
Разом	$40,598.73

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Гр. Нагорняк, в. 379	1,000.00
А. Дзюбінська, в. 161	1,000.00
Антін Криса, в. 8	500.00
Анна Студент, в. 10	500.00
Семен Гурман, в. 331	1,000.00
С. Ядловський, в. 25	1,000.00
Анна Букатчук, в. 42	500.00
Семко Польний, в. 151	500.00
Теодор Фільц, в. 77	1,000.00
Олекса Кудла, в. 239	1,000.00
Стефан Гайдай, в. 147	250.00
Петро Терпко, в. 113	750.00
Гр. Безнощак, в. 29	186.50
Василь Брона, в. 91	250.00
Микола Андріїв, в. 367	1,000.00
Іван Вольський, в. 369	150.00
Сидор Боцян, в. 203	940.00
Йосиф Корж, в. 276	250.00
Кароліна Цепла, в. 200	750.00
Мих. Федоришин, в. 86	1,000.00
Йосиф Ціх, в. 69	1,000.00
Ст. Дацьків, в. 98	800.00

Запомоги з фонду запомогового:

Андрій Ґабор, в. 2	50.00
Микола Ґинька, в. 76	75.00
Микита Німець, в. 96	25.00
Кат. Терешкович, в. 159	25.00
Ів. Іваницький, в. 163	50.00
Олекс. Белен, в. 177	25.00
Іл. Чайковський, в. 187	50.00
Марія Павлюк, в. 213	50.00
Іван Невинський, в. 230	25.00
Мих. Горбатий, в. 239	100.00
Ст. Ратовський, в. 239	100.00
Мих. Червінський, в. 241	50.00
Ф. Рокошевський, в. 400	50.00
Іван Швайлик, в. 155	50.00
Михайло Крук, в. 193	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

А. Островський, в. 106	154.50
Михайло Ницько, в. 273	90.80

Виплати з фонду народного:

Омелян Гладкий, від. 70, стипендія	500.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орґан	4,017.00
Платня гол. уряду	560.00
Членські відзнаки	375.00
Кошти засідання гол. екзекутиви	132.54
Асекурація реальности	67.20
Американський прапор	7.80
Видатки канц.: почта, тел., телеґр. і т. п.	86.00
Разом	$22,092.34

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. серпня остала	$601,998.68
Прихід за вересень	40,598.73
Разом	$642,597.41
Розхід за вересень	22,092.34
Готівка з кінцем міс. вересня остає	$620,505.07

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$620,505.07
Морґечі	942,234.20
Бонди	459,990.80
Реальність	125,000.00
Разом	$2,147,730.07

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,553,519.16
„ адміністрац.	13,421.84
„ резервовий	311,951.54
запомоговий	67,191.60
„ народний	8,172.49
„ конвенційний	4,749.35
„ сирітський	188,724.09
Разом	$2,147,730.07

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за вересень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	27.25	57.	9.25
2.	22.10	58.	13.30
3.	11.70	59.	14.90
4.	2.70	60.	1.58
5.	6.30	61.	5.63
6.	2.59	62.	6.08
8.	17.10	63.	24.98
9.	22.28	64.	7.05
10.	5.20	65.	36.90
12.	2.50	66.	4.05
13.	5.20	67.	16.20
14.	1.60	68.	1.80
15.	3.60	69.	5.40
16.	11.55	70.	24.75
17.	4.50	72.	9.75
18.	9.45	73.	9.90
20.	7.20	74.	1.60
21.	9.00	75.	19.15
22.	16.88	76.	30.82
23.	2.95	77.	7.87
24.	16.65	78.	3.85
25.	1.60	80.	4.30
26.	3.60	81.	7.90
27.	2.05	82.	7.90
28.	23.25	83.	15.75
29.	20.95	85.	14.20
30.	8.80	86.	11.25
31.	19.57	87.	16.65
33.	4.05	88.	90
34.	24.75	89.	3.60
35.	2.05	90.	29.45
36.	.25	91.	23.85
38.	20.70	93.	3.60
39.	9.00	94.	14.63
40.	5.20	95.	5.25
41.	1.15	96.	20.05
42.	9.90	97.	17.55
43.	5.00	98.	7.00
44.	25.20	99.	20.50
45.	14.91	100.	7.00
46.	1.13	102.	39.60
47.	2.75	103.	6.75
48.	6.80	104.	19.60
50.	7.45	105.	11.50
51.	1.13	106.	6.35
52.	75	107.	8.85
53.	6.98	108.	8.78
54.	3.60	109.	13.73
55.	7.20	110.	75
56.	23.85	112.	19.15

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
113.	7.43	252.	7.90
114.	8.80	253.	5.63
115.	25	254.	3.60
116.	12.15	255.	4.05
117.	1.60	257.	3.15
118.	3.40	258.	4.75
120.	18.90	259.	17.55
121.	13.95	261.	2.05
123.	11.05	262.	13.50
124.	14.85	263.	6.55
126.	3.20	264.	3.15
127.	12.60	265.	2.25
128.	7.70	266.	4.95
129.	2.25	267.	4.30
130.	11.70	268.	7.45
131.	8.65	269.	3.38
132.	17.30	270.	19.35
133.	7.20	271.	3.15
135.	6.30	273.	12.38
136.	21.38	274.	12.15
137.	26.33	275.	7.65
139.	4.75	276.	61.00
140.	5.65	277.	4.73
141.	2.25	278.	9.50
142.	10.80	280.	2.70
144.	2.70	281.	2.25
145.	2.95	282.	29.70
146.	10.60	283.	7.00
147.	62.33	284.	2.25
148.	4.50	285.	4.05
149.	7.43	286.	3.60
150.	1.65	288.	28.80
151.	7.00	289.	5.62
152.	3.85	290.	4.75
153.	1.13	292.	21.60
155.	49.05	293.	60
156.	13.30	294.	4.05
157.	1.35	295.	25.65
158.	1.15	296.	13.40
159.	10.58	297.	3.45
160.	10.60	298.	6.75
161.	11.55	299.	3.60
162.	2.95	300.	25.43
163.	8.50	301.	11.25
164.	10.80	302.	75
165.	2.95	303.	1.80
166.	2.25	305.	5.65
167.	4.28	306.	50
168.	23.85	307.	3.45
169.	75	308.	17.10
170.	12.60	309.	3.83
171.	25	310.	5.85
172.	1.75	312.	24.30
173.	6.08	314.	1.60
174.	3.60	316.	22.50
175.	9.45	317.	12.70
176.	4.10	318.	12.15
177.	6.75	320.	9.23
179.	24.30	321.	17.10
181.	14.00	322.	2.70
182.	11.80	323.	9.00
183.	4.35	326.	15.30
185.	5.85	327.	3.85
187.	90	328.	2.70
188.	4.70	330.	3.45
189.	2.70	331.	6.75
191.	6.98	332.	9.00
192.	6.75	333.	12.40
193.	7.90	334.	13.75
196.	2.70	335.	5.25
197.	90	336.	20.75
198.	3.30	337.	1.15
200.	11.70	338.	24.55
201.	6.10	339.	25.66
203.	6.40	340.	3.15
204.	13.90	341.	11.03
205.	4.75	342.	26.80
206.	46.58	343.	3.40
207.	6.53	344.	5.40
208.	2.80	345.	14.65
209.	12.15	346.	5.20
210.	4.75	347.	5.65
211.	7.70	349.	9.60
212.	2.55	350.	2.03
213.	21.60	351.	5.85
214.	11.70	352.	7.90
217.	36.90	355.	4.05
218.	38.70	356.	1.15
219.	4.50	357.	3.85
220.	17.33	358.	4.05
221.	19.80	359.	4.75
223.	25.20	360.	10.80
224.	1.35	361.	26.10
226.	2.70	362.	9.00
227.	4.30	363.	19.58
228.	4.75	364.	20.70
229.	16.20	365.	13.95
230.	33.30	366.	4.00
231.	7.20	367.	15.35
232.	6.10	368.	1.60
233.	68	369.	24.10
234.	29.05	370.	9.90
235.	7.88	371.	13.95
236.	5.20	372.	50
237.	16.05	374.	5.18
238.	2.95	377.	50
239.	29.25	378.	1.80
241.	10.35	379.	5.63
242.	13.95	380.	4.72
243.	17.90	381.	3.15
244.	4.10	383.	9.90
245.	19.35	384.	14.95
246.	4.73	385.	22.50
247.	29.95	388.	15.08
248.	4.80	396.	13.50
250.	1.35	400.	14.85
251.	12.15	401.	3.82

З місячних вкладок	$3,449.47
Процент від морґечу	540.00
Разом	$3,989.47

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Йосиф Коваль, в. 29	10.00
О. Варнаковський, в. 160	26.00
Павло Заплітний, в. 237	38.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	232.00
Видатки канцелярійні: почта і прибори	40.00
Разом	346.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. серпня остала	$91,785.12
Прихід за вересень	3,989.47
Разом	$95,774.59
Розхід за вересень	346.00
Готівка з кінцем міс. вересня остає	$95,428.59

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$95,428.59
Морґечі	40,100.00
Бонди	36,623.00
Разом	$172,151.59

Стан довжний:

Фонд посмертний	$131,374.73
„ адміністрац.	40,776.86
Разом	$172,151.59

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ПОДЯКА.

Я низше підписаний, член від. 155 У. Н. Союза, почуваюсь до милого обовязку зложити сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділену мені допомогу з фонду запомогового в сумі 50 долярів. Рівнож складаю щиру подяку урядникам тов. Запорожської Січи, від. 155, за поміч і за виплаченнє мені за 7 місяців хорої запомоги на суму $156. Хай живе і росте наш Батько У. Н. Союз!

Іван Швайлік,
член тов. „Запорожська Січ'', від. 155 Укр. Нар. Союза, в Перт Амбой, Н. Дж.

ЖАРТИ.

Розсіяний учений.

Отсю пригоду оповідають про недавно помершого славного лікаря та вченого Лебе. Він раз обійшов був три крамниці, купуючи ріжні річи; коли ж вийшов із останньої, запримітив, що забув у котрійсь парасолю із срібною ручкою. Вернувся шукати згуби. В перших двох крамницях ствердив, що там парасолі нема. Як лише ввійшов у третю крамницю, зараз подали йому парасолю, хоч він ще й не згадав, що забув її. Врадуваний вчений подякував ще й додав: „Ви принайменше чесніші, ніж тамті в тамтих двох крамницях, де я передше шукав парасолі!''

—o—

Ротшільдова відповідь.

Якийсь дослідник оповідав славному банкирові Ротшільдові про висліди своєї подорожі на Тагіті.

— А знаете, що там найцікавіше? — спитався банкиря з легко-іронічним поглядом.

— Щож такого? — спитався Ротшільд спокійно.

— Що на Тагіті нема взагалі ні жидів ні ослів.

На це Ротшільд знову спокійно відповів:

— Щож! Як би ми там оба поселилися, зарадилиби ми тій недостачі!

—o—

Власник віллі сердиться на комірника, що не спрятав попелу та сміття, бо вже цього велика купа перед хатою.

— Та не можете бодай викопати ями тай викинути там це сміття? — дає раду.

— Та так, пане, Але що будемо робити з тою землею, яку викопаємо? — питається комірник.

— Чоловіче, щож це, ви не маєте бодай стільки розуму, аби викопати таку яму, щоби там усе влізлося?

—o—

— То пані вже найшли свій нараменний годинник?

— Так, він був упав під лавку, а як я вернулася, він лежав іще там, де був упав.

— Бачите, пані, то можете говорити, що маєте щастя. Колиб хтось був найшов його, то вже був би пропав!

ВІДОЗВА

до односельчан з села Курники Шляхтинецькі, повіт Тернопіль.

Дорогі односельчане! Отримав я листа від комітету читальні з нашого села з просьбою збирати гроші на Народний Дім. Знаю, що такі самі листи отримали инші наші односельчане, котрих адреси були в селі. Дорогі родимці! Ми порозкидані по Злучених Державах і Канаді й нема ніде нас гуртком, щоб зійтися та зробити комітет і поговорити між собою про цю дорогу нам справу. Однак ми тут в Гемтрамк, Миш., зійшлися й зробили маленький комітет і тепер беремося до праці.

До комітету увійшли: Ілія Мозіль, Іван Гримак і Степан Шпілюр. Тепер ви, односельчане, де вас є хоч невеликий гурток, робіть те саме, а де вас є лише одиниці, то пишіть і присилайте свої жертви поєдинчо до нас на адресу: Степан Шпілюр, 3429 Дентон ст., Гемтрамк, Миш., або до нашого села на адресу комітету читальні: Павло Бонк, Степан Миц, Йосиф Маяловський в Курниках Шляхтинецьких.

Хто хоче, може вислати гроші до краю й через Обєднання.

Не спім, а дивімся на наші сусідні села, що вже мають де зійтися й не блукають по чужих кутках, як у нашому рідному селі. Там наша молодіж дичавіє ізза браку свого Народного Дому.

Прошу, не пошкодуймо нашої лепти. Жертвуймо, що хто може, на таку дорогу ціль і просім людей з сусідних нам сіл, може й вони нам стануть до помочи, бо вони трохи богатійші від нашого села та вони не потерпіли тільки від війни як наше село.

Всі жертви будуть записані в книгах і будуть згадуватися в нашім селі на довгі й довгі роки.

Степан Шпілюр.

З ЖИТТЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

РЕПЯШКИ.

Треба голову перемонтувати.

Голова Біловодської сільради Шкіль аж в зимку взявся до ремонту сельбуду на кошти самообкладання. Пофарбував його, але фарба зразу-ж облізла, треба знову сотню тратити.

(З доп. Вельмишановного).

Взимку головуб ремонтувати,
Вставити клепку та пофарбувати.
На снігу десь положити
Та просушити.

Пора знати й зняти.

Хмелівські розпорядчики кіно — Сергієнко та Хоменко затягують початок кіно-сеансів до 11 години вечора, в приміщення пускають лише по вибору, а останні мерзнуть на дворі.

(З доп. Жолудя).

Невже вас і тому вчити,
Як розпорядчиків змінити,
Щоб кіно вчасно починало
Й до всіх один порядок мало.

Голосні балабайки.

Секретар будівкому Цукробуду вісім день купував у Київі балабайки, по 4 карбованці за ночування платив та по 8 карбованців добових узяв і на балабайках 40 відсотків переплатив. Тепер нізащо й паперу купити.

(Челдан).

Голосніш моєї лайки
В будівкомі балабайки,
У Київі купували,
Вісім день їх вибирали.
Секретар на них все бринькав,
Доки ввесь культфонд розтринькав.
Стінгазетуж видавати, —
Нізащо папір придбати.

Батіжок.

(„Радянське Життя", Ромни, Полтавщина).